

บทที่ 6

ยอห์น 20:28: “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์”

ในบทที่แล้วเราได้เห็นว่า ไบรอัน เจ โรท นักวิชาการพระคัมภีร์และผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ สรุปด้วยความมั่นใจเต็มที่ว่า ยอห์น 20:28 เป็นข้อเดียวเท่านั้นในพระคัมภีร์ใหม่ที่อ้างถึงพระเยซูอย่างชัดเจนว่าเป็น *theos* โดยมีข้ออื่น ๆ เพียงแค่หยิบมือที่อาจ “สันนิษฐาน” ได้ว่ามี “ความมั่นใจในระดับเดียวกัน”

แม้ว่าโรทจะพิสูจน์ความแน่นอนของตัวบทยอห์น 20:28 (ที่จริงนี้ไม่ใช่ปัญหาในงานวิชาการพระคัมภีร์ใหม่) แต่ก็เป็นเรื่องที่ยากกว่าที่จะแสดงให้เห็นว่า จริง ๆ แล้วในข้อนี้พูดถึงพระเยซูว่าเป็น *theos*

ต่อไปนี่คือยอห์น 20:28 ในบริบทที่สมบูรณ์ โดยมีข้อ 28 ข้อสำคัญที่เป็นตัวหนา มีคำคำที่ขีดเส้นใต้เพื่อการพิจารณาในภายหลัง

²⁵สาวกคนอื่น ๆ จึงบอกเขา [โรมัส] ว่า “เราเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าแล้ว” แต่โรมัสตอบพวกเขาว่า “ถ้าข้าไม่เห็นรอยตะปูที่พระหัตถ์ของพระองค์ และไม่ได้เอานิ้วของข้าแยกรอยตะปูนั้น และไม่ได้เอามือของข้าแยงซี่ข้างของพระองค์แล้ว ข้าจะไม่มันเชื่อ” ²⁶เมื่อผ่านไปแปดวันแล้ว พวกสาวกของพระองค์อยู่ด้วยกันในบ้านนั้นอีกและโรมัสก็อยู่กับพวกเขาด้วย แม้ประตูจะปิดไว้ แต่พระเยซูเสด็จเข้ามาได้และทรงยืนอยู่ท่ามกลางพวกเขาตรัสว่า “สันติสุขจงดำรงอยู่กับท่านทั้งหลาย” ²⁷แล้วพระองค์ตรัสกับโรมัสว่า “เอานิ้วของท่านแยงที่นั่นสิ และดูที่มือของเรา แล้วยื่นมือของท่านออกมาค้ำที่ซี่ข้างของเรา อย่าไม่เชื่อ (สงสัย) แต่จงเชื่อ” ²⁸โรมัสทูลตอบพระองค์ว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!” ²⁹พระเยซูตรัสกับเขาว่า “ท่านได้เชื่อเพราะท่านได้เห็นเราหรือ? คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่ได้เชื่อก็เป็นสุข” (ยอห์น 20:25-29 ฉบับ ESV)

ข้อพระคัมภีร์ตอนนี้ ซึ่งมาถึงจุดสำคัญในการร้องอุทานของโรมัสว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!” สอนความเป็นพระเจ้าของพระเยซูหรือ? คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพรับเอาเรื่องนี้โดยไม่มีการวิเคราะห์ใดๆ แต่ยังมีหกประเด็นที่มีน้ำหนัก ซึ่งทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของพระคัมภีร์ ที่พวกเขาควรคำนึงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับยอห์น 20:28

ประเด็นที่ 1 พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวนั้นคือพระบิดาไม่ใช่พระบุตร

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอ้างว่ายอห์น 20:28 พิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้านั้นอ่อนน้าหนัก แล้วยังใช้ไม่ได้ เพราะความจริงที่ว่าพระบิดาทรงเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” (ยอห์น 17:3) การใช้คำว่า “เดียว” นั้น พระเยซูกำลังทรงกันตัวเองออกจากกรเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้”

เราไม่สามารถจะแยกยอห์น 17:3 และ 20:28 ออกจากกันได้ เพราะยอห์น 17 และยอห์น 20 ถูกค้นด้วยสองบทเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นสองข้อนี้ คือข้อ 17:3 และ 20:28 ก็มาจากพระกิตติคุณฉบับเดียวกัน (ยอห์น) และเพราะฉะนั้นจึงมีรากฐานในแนวคิดเดียวกันของยอห์นเกี่ยวกับพระเจ้า ดังนั้นการตีความตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพจากยอห์น 20:28 (ว่าพระเยซูคือพระเจ้า) จะสร้างความขัดแย้งจริงๆกับยอห์น 17:3 (ว่าพระเยซูไม่ใช่พระเจ้าเที่ยงแท้) เราไม่สามารถบอกปิดความขัดแย้งนี้ โดยบอกว่าข้อพระคัมภีร์สองข้อนี้มีความหมายของ “พระเจ้า” ที่แตกต่างกันสองความหมาย (ข้อใดแย้งนี้อาจเป็นไปได้ ถ้าข้อใดข้อหนึ่งนี้จะมาจากยอห์นและอีกข้อหนึ่งมาจากผู้เขียนคนอื่นที่เป็นคนละคนกัน เช่น เปาโลหรือเปโตร)

ยิ่งกว่านั้นความขัดแย้งระหว่างยอห์น 17:3 กับ 20:28 (ซึ่งมีเฉพาะในความเชื่อตรีเอกานุภาพ) จะทำให้พระเยซูทรงเป็นผู้กระทำผิดของความขัดแย้งนี้ เพราะว่าเป็นพระเยซูเองที่ทรงประกาศว่าพระบิดาของพระองค์ เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้เพียงองค์เดียวในยอห์น 17:3 อีกทั้งพระเยซูที่ทรงยอมรับการอ้างความเป็นพระเจ้าจากโธมัสในยอห์น 20:28 อย่างน้อยก็ตามความเห็นของบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

คำประกาศของพระเยซูในยอห์น 17:3 ว่าพระบิดาทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวได้รับการยืนยันโดย 1 โครินธ์ 8:6¹ ซึ่งกล่าวไว้ว่า “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา” โปรตสังเกตว่าเปาโลไม่ได้พูดว่า “มีพระเจ้าองค์เดียว คือพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณ”

ในเอเฟซัส 4:6 เปาโลยืนยันความเป็นพระเจ้าของพระบิดาแต่เพียงผู้เดียว เมื่อเขาพูดถึง “พระเจ้าองค์เดียวและพระบิดาของทุกคน”² เปาโลกำลังบอกว่า มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น และพระเจ้าองค์นี้ก็เป็นพระบิดาของทุกคน เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่ไม่ใช่ “พระบิดาของทุกคน” ก็ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ แต่พระเยซูคริสต์ไม่ใช่พระบิดา (ไม่ใช่พระบิดาแม้ในความเชื่อตรีเอกานุภาพด้วยซ้ำ) เช่นนั้นแล้วจะเป็นพระบิดาของทุกคนได้อย่างไร ซึ่งก็หมายความว่าพระเยซูไม่ใช่พระเจ้า ความจริงแล้วใน 1 ยอห์น 5:18 กล่าวว่าเรา “เกิดมาจากพระเจ้า” และพระเยซูก็ทรง “เกิดมาจากพระเจ้า”³ ในประโยคเดียวกัน!

¹ 1 โครินธ์ 8:6 แต่สำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว ทุกสิ่งเกิดมาโดยพระองค์และเราก็เป็นมาโดยพระองค์

² เอเฟซัส 4:6 พระเจ้าองค์เดียวผู้เป็นพระบิดาของทุกคน พระองค์ทรงมีอำนาจเหนือสรรพสิ่ง ทรงทำการผ่านสรรพสิ่งและทรงอยู่ในทุกคน

³ 1 ยอห์น 5:18 เรารู้ว่าทุกคนที่เกิดจากพระเจ้าไม่ทำบาป แต่พระองค์ผู้ทรงบังเกิดจากพระเจ้าทรงคุ้มครองรักษาเขา และมารร้ายไม่แตะต้องเขา

ประเด็นที่ 2 ความเป็นห่วงของพระเยซูในความไม่เชื่อของโรมัส

จงสังเกตหาคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความพระคัมภีร์ที่อ้างอิงข้างต้นคือ เชื่อ, ไม่เชื่อ(สงสัย), เชื่อ, ได้เชื่อ, ได้เชื่อ คำแรกโรมัสเป็นคนพูด อีกสี่คำพระเยซูเป็นผู้พูด

อะไรหรือที่โรมัสไม่ยอมเชื่อ? ก่อนหน้านั้นเขาบอกสาวกคนอื่นๆ ว่าเขาจะไม่ “เชื่อ” เว้นแต่ว่าเขาจะได้เห็นและได้คลำรอยแผลของพระเยซู นี่คือการตอบสนองของเขาที่คำยืนยันจากสาวกคนอื่นๆ ว่า “เราเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้า [ที่ทรงเป็นขึ้น] แล้ว” ซึ่งเขามองว่าเป็นมโนภาพ โรมัสปฏิเสธที่จะเชื่อว่าพระเยซูได้ทรงเป็นขึ้นมาจากความตาย ดังนั้นเขาจึงเรียกร้องหลักฐานทางกายภาพที่เขาต้องสามารถมองเห็นและสัมผัสได้

แปดวันต่อมา พระเยซูทรงปรากฏกับโรมัสและได้แสดงหลักฐานที่เขาต้องการ นั่นก็คือบาดแผลที่เขาสามารถมองเห็นและคลำดูได้ พระเยซูจึงตรัสกับเขาว่า “อย่าสงสัย แต่จงเชื่อ” โรมัสจึงอุทานถ้อยคำที่น่าสนใจว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!” มันน่าประหลาดใจที่พระเยซูทรงต้องการสนทนากลับ มาที่ปัญหาของการไม่เชื่อทันทีว่า “ท่านเชื่อ เพราะท่านได้เห็นเราหรือ?” พระเยซูไม่ได้แสดงความสนใจอย่างชัดเจนแต่อย่างใดในการกล่าวถึงความเป็นพระเจ้าของพระองค์

ประเด็นที่ 3 พระเยซูกำลังพูดถึงความเชื่อในการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์ ไม่ใช่ความเชื่อในความเป็นพระเจ้าของพระองค์!

เมื่อผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมให้ความสนใจอย่างมากกับการที่พระเยซูทรงดำนิโรมัสว่า “ท่านเชื่อ เพราะท่านได้เห็นเราหรือ? คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่เชื่อก็เป็นสุข”

หลังจากคิดใคร่ครวญอย่างมาก ผมก็ตระหนักแม้เมื่อเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพว่า ยอห์น 20:28-29 นั้นไม่ชัดเจนพอ เพราะมันทิ้งคำถามสำคัญที่ไม่ได้รับคำตอบไว้ว่า เมื่อพระเยซูทรงดำนิโรมัสที่เขาไม่เชื่อนั้น ความไม่เชื่อแบบไหนหรือที่พระองค์กำลังพูดถึง? ความไม่เชื่อในความเป็นพระเจ้าของพระองค์หรือ? หรือว่าความไม่เชื่อในการคืนพระชนม์ของพระองค์?

แม้เมื่อเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมก็ไม่สามารถปฏิเสธข้อหลังได้เพราะเรื่องราวทั้งหมดนั้นเกี่ยวกับที่โรมัสปฏิเสธที่จะเชื่อว่า พระเยซูได้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ ที่จริงพระเยซูทรงจัดการกับเรื่องนี้โดยบอกให้โรมัสมาคลำรอยแผลของพระองค์ว่า “เอานิ้วของท่านแยงที่นี่สิ และดูที่มือของเรา แล้วยื่นมือของท่านออกมาคลำที่ซี่ข้างของเรา อย่าสงสัย แต่จงเชื่อ”

จงสังเกตสองคำที่ผมเน้นเป็นตัวหนา คำว่า “เชื่อ” เป็นคำตรงกันข้ามกับ “ไม่เชื่อ” (สงสัย) นั่นคือตอนนี้โรมัสเชื่อในสิ่งที่เขาไม่ได้เชื่อมาก่อนหน้านี้ นั่นคือ การฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซู! นั่นเป็นคำตอบที่ชัดเจนให้กับคำถามของผม

แต่ในการศึกษาของผมเกี่ยวกับยอห์น 20:28 เมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอยู่นั้น คำตอบที่ชัดเจนให้กับคำถามของผมก็เด่นชัดอยู่ตรงหน้าผมแล้ว! จากยอห์น 20:28 นี้ ผมแค่พลิกไปอีกแค่หน้าเดียวในพระคัมภีร์ของผม ก็จะเป็นหนังสือเล่มต่อไป ซึ่งก็คือกิจการของอัครทูต ความจริงแล้ว ยอห์น 20:28 เป็นคำนำให้กับหนังสือกิจการ สองเล่มนี้ถูกแยกออกจากกันตามลำดับเหตุการณ์ด้วยช่วงเวลาสั้นๆ

ไม่กี่สัปดาห์จากการฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซู ไปจนถึงการเสด็จสู่สวรรค์ของพระ องค์ ความสำคัญของ ยอห์น 20:28 ที่รวมไปถึงการจัดวางตำแหน่งที่เป็นจุดสำคัญแค่ก่อนหน้ากิจกรรมนั้น หมายความว่ามัน กำหนดกรอบให้กับการเทศนาสั่งสอนของอัครทูตเกี่ยวกับพระเยซูในกิจการ

สิ่งนี้้นำเราไปสู่คำถามที่สำคัญว่า ในหนังสือกิจการนี้ พวกอัครทูตเทศนาสั่งสอนว่าพระเยซูทรงเป็น พระเจ้า หรือว่าพระเยซูทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าของที่ทรงเป็นขึ้นจากความตายกันแน่? ผมคิดว่าเรารู้คำตอบ แล้วว่า พวกเขาเทศนาสั่งสอนว่าพระเยซูทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าของที่ทรงเป็นขึ้นจากความตาย

แม้แต่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ยอมรับว่าในหนังสือกิจการนี้ พระเยซูไม่เคยเรียกตัวพระองค์ เองว่า *theos* (พระเจ้า) และพวกอัครทูตก็ได้ประกาศว่าพระเยซูทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของที่ทรงเป็นขึ้น จากความตาย มากกว่าจะเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของผู้เป็นพระเจ้า นั่นเป็นคำตอบที่ชัดเจนให้กับคำถามของ ผม!

ให้เราทำความเข้าใจในเรื่องนี้ว่า ในหนังสือกิจการนั้น พระเยซูไม่เคยทรงถูกเรียกว่า *theos* จาก พวกอัครทูตหรือจากพระเยซูเอง ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ที่ไม่ได้ถูกโต้แย้งในงานวิชาการพระคัมภีร์ ใหม่ นี่ยังเป็นสิ่งที่ไบรอัน เจ โรห์ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยอมรับในคำกล่าวที่เราได้อ้างอิงมาแล้ว

ผู้เขียนพระกิตติคุณสามเล่มแรก ไม่มีใครที่อ้างคำเรียก *θεός* กับพระเยซูอย่างชัดเจน พระเยซูไม่เคย ใช้คำว่า *θεός* กับตัวของพระองค์เอง ไม่มีคำเทศนาใดในหนังสือกิจการของอัครทูตที่อ้างคำเรียก *θεός* กับพระเยซู

ในหนังสือกิจการนี้ พวกอัครสาวกไม่เคยประกาศว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า แต่ตรงกันข้าม พวกเขา ประกาศมาตลอดว่า พระเยซูได้ทรงเป็นขึ้นจากความตาย ในวันเพนเทคอสต์ เปโตรกล่าวกับฝูงชนว่า “พระเจ้าทรงทำให้พระองค์คืนพระชนม์” (กิจการ 2:24)⁴ และ “พระเยซูของคัมภีร์พระเจ้าได้ทรงให้คืนพระ ชนม์แล้ว” (ข้อ 32)⁵ ในบทต่อมาเปโตรกล่าวว่า “ท่านทั้งหลายจึงฆ่าผู้สร้างชีวิต ผู้ที่พระเจ้าทรงให้ เป็น ขึ้นจากตาย” (3:15) และ “พระเจ้าทรงให้ผู้ใช้ของพระองค์เป็นขึ้นแล้ว” (ข้อ 26)⁶ ตลอดการเทศนา ยอห์นผู้ที่ยกน้ำที่บันทึกคำอูทานของโรมัสในยอห์น 20:28 ก็อยู่กับเปโตร ด้วย!

ถ้าเป็นความจริงที่ยอห์น 20:28 สอนความเป็นพระเจ้าของพระเยซู แล้วทำไมพวกอัครทูตจึงไม่ได้สั่ง สอนเรื่องนี้สักครั้งในหนังสือกิจการ? แล้วเราจะตามใครเป็นแบบอย่างในเรื่องคำสอนจากพระกิตติคุณ ของเรา เราจะตามพวกอัครทูตของพระเยซูคริสต์ หรือจะตามพวกนักวิชาการตรีเอกานุภาพ?

มีเอกสารทางวิชาการมากมายในการสั่งสอนของอัครทูต เกี่ยวกับพระเยซูผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ใน หนังสือกิจการ (เช่น *การฟื้นคืนพระชนม์ในกิจการของอัครทูต*, ไอ ฮาร์เวิร์ด มาร์แชล)⁷ แต่ผมไม่สามารถ หาเอกสารทางวิชาการได้สักฉบับเดียวที่เกี่ยวกับการประกาศความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในกิจการ!

⁴ กิจการ 2:24 แต่พระเจ้าทรงทำให้พระองค์คืนพระชนม์ ทรงให้ฟื้นจากความตายอันปดราว เพราะว่าความตายจะครอบงำพระองค์ไว้ไม่ได้

⁵ กิจการ 2:32 พระเยซูของคัมภีร์พระเจ้าได้ทรงให้คืนพระชนม์แล้วซึ่งเราทุกคนคือสักขีพยานของเรื่องนี้

⁶ กิจการ 3:26 “เมื่อพระเจ้าโปรดให้องค์ผู้รับใช้ของพระองค์เป็นขึ้นแล้ว ก็ทรงใช้พระองค์มายังท่านทั้งหลายก่อน เพื่ออวยพรแก่พวกท่าน โดยให้ทุกคนหันออกจากบาปของตน”

⁷ *The Resurrection in the Acts of the Apostles*, I. Howard Marshall

การดำเนินของพระเยซูกับโรมัสว่า “คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่เชื่อก็เป็นสุข” จะเข้าใจได้ดีจากโรม 10:9 ที่กล่าวว่า “ถ้าท่านจะยอมรับด้วยปากของท่านว่าพระเยซูทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า และเชื่อในใจว่าพระเจ้าได้ทรงให้พระองค์เป็นขึ้นมาจากความตาย ท่านจะรอด” ในพระคัมภีร์นั้นความเชื่อที่ช่วยให้รอดไม่ได้เกี่ยวกับการเชื่อว่าพระเยซูเป็นพระเจ้า แต่เชื่อว่าพระเจ้าทรงทำให้พระเยซูเป็นขึ้นมาจากความตาย โดยที่ ทำให้พระเยซูเป็น “องค์พระผู้เป็นเจ้า” ในความหมายของการได้รับการยกย่องอย่างสูง (กิจการ 2:36)⁸

บทสรุปประเด็นที่ 3 การอ้างของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่ายอห์น 20:28 เทียบพระเยซูเท่า ๆ กับพระเจ้านั้น ไม่สอดคล้องกับการเทศนาสั่งสอนของอัครทูตเกี่ยวกับพระเยซูผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ในหนังสือกิจการ และดังนั้นจึงเป็นความเท็จ

ประเด็นที่ 4 มีหลักฐานชัดเจนมากกับการเป็นพระเจ้าของพระยาห์เวห์ในข้อเดียวจากอพยพ 20:2 มากกว่าการเป็นพระเจ้าของพระเยซูในพระคัมภีร์ใหม่ทั้งหมด ที่รวมถึงยอห์น 20:28

ในช่วงสองทศวรรษที่ผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมลำบากใจกับข้อเท็จจริงที่ว่า พระคัมภีร์ไม่เคยกล่าวอย่างชัด ๆ ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ข้อพระคัมภีร์อย่างเช่น ยอห์น 20:28 มีความใกล้เคียงอย่างชวนให้เชื่อ แต่ทำไมพระคัมภีร์จึงไม่ “ฟันธงไปเลย”? ทำไมจึงไม่เพิ่มอีกสักสองสามคำเพื่อทำให้มันชัดเจนไปเลย โดยไม่สามารถจะโต้แย้งได้และไม่สามารถจะลบล้างได้ ในสมัยที่ผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น บางครั้งผมก็สงสัยว่า พระคัมภีร์สนใจในความเป็นพระเจ้าของพระเยซูหรือไม่

เหตุใดพระเยซูจึงไม่พูดยืนยันคำประกาศของโรมัส เช่นว่า “ถูกแล้ว โรมัส เราคือองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่านและพระเจ้าของท่าน” เพราะคำกล่าวเดิวนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้ผมเชื่อเรื่องความเป็นพระเจ้าของพระเยซู แม้กระทั่งถึงทุกวันนี้

การไม่พูดตรง ๆ ในการกล่าวถึงความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในยอห์น 20:28 ควรจะตรงกันข้ามกับการยืนยันอย่างชัดเจนถึงความเป็นพระเจ้าของพระยาห์เวห์ในอพยพ 20:2 ว่า “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า”⁹ นั่นแหละ! นั่นมันชัดเจน 100%! ในคำกล่าวเดียวที่ชัดเจน เราจะได้สมการว่า พระยาห์เวห์ = พระเจ้า สมการนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลายร้อยครั้งในพระคัมภีร์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหมดนั้นชัดเจนดังนี้

- “พระยาห์เวห์พระเจ้า” (11 ครั้งในปฐมกาลบทที่ 2 เท่านั้น)
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และพระเจ้าแห่งแผ่นดินโลก”
(ปฐมกาล 24:3,7)
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า” (17 ครั้งในอพยพเท่านั้น)

⁸ กิจการ 2:36 เพราะฉะนั้น ให้พงศ์พันธุ์อิสราเอลทั้งหมดทราบแน่นอนว่า พระเจ้าทรงแต่งตั้งพระเยซูที่ท่านทั้งหลายตรึงไว้บนกางเขนนั้น ให้เป็นทั้งองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระคริสต์”

⁹ อพยพ 20:2 “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า ผู้ได้นำเจ้าออกจากแผ่นดินอียิปต์คือจากแดนทาส”

- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของอิสราเอล” (อพยพ 5:1; 32:27; 34:23)¹⁰
- “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของพวกเจ้า” (อพยพ 6:7; 16:12; 20:2)¹¹
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของเรา” (อพยพ 8:10, 26, 27)¹²
- “พระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์ พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณา” (อพยพ 34:6)¹³

ตรงนี้ผมยกข้ออ้างอิงมาจากปฐมกาลและอพยพเท่านั้น จากการใช้โปรแกรมไบเบิลเวิร์ค¹⁴ซ้ำๆ ผมประเมินว่าพระคัมภีร์มีตัวอย่างของสมการที่ชัดเจนว่า พระยาห์เวห์ = พระเจ้า (Yahweh = God) ในรูปแบบต่างๆ ประมาณ 400 ตัวอย่าง ในทางตรงกันข้าม สมการว่า พระเยซู = พระเจ้า (Jesus = God) ไม่ได้มีปรากฏแม้แต่ครั้งเดียวในพระคัมภีร์!

ถ้าหาก “พระยาห์เวห์พระเจ้า” มีปรากฏ 11 ครั้งในปฐมกาลบทที่ 2 เพียงบทเดียว (นั่นก็คือ 11 ครั้ง ใน 25 ข้อ) แล้วทำไมเราจึงไม่เคยเห็น “พระเยซูพระเจ้า” แม้แต่ครั้งเดียวในพระคัมภีร์ (นั่นก็คือ ศูนย์ ครั้งใน 31,102 ข้อ)? ทำไมเราจึงไม่เคยเห็นถ้อยคำเช่น “พระเยซู พระเจ้าของอับราฮัม” หรือ “พระเยซู พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และแผ่นดินโลก” หรือ “พระเยซูพระเจ้าของเจ้า” หรือ “พระเยซูพระเจ้าของอิสราเอล” หรือ “เราคือเยซูพระเจ้าของเจ้า” หรือ “พระเยซู พระเยซู พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณา” (แม้จะมีข้อเท็จจริงที่ว่า ความเมตตากรุณาเป็นส่วนสำคัญในธรรมชาติของพระเยซู)?

การไม่มีสมการที่ พระเยซู = พระเจ้า อยู่เลยในพระคัมภีร์นั้น ได้ผลักดันบางคนให้โต้แย้งว่า พระเยซูคือพระเจ้าโดยสมการทางอ้อมคือ พระเยซู = พระยาห์เวห์ = พระเจ้า มีปัญหาหลายอย่างกับเรื่องนี้ แต่ผมจะกล่าวถึงเพียงแค่ว่าสามข้อเท่านั้น

ข้อแรก ในขณะที่สมการ พระยาห์เวห์ = พระเจ้า ปรากฏหลายร้อยครั้งในพระคัมภีร์นั้น สมการ พระเยซู = พระเจ้า หรือ พระเยซู = พระยาห์เวห์ ก็ไม่ได้มีปรากฏแม้แต่ครั้งเดียว ซึ่งจะอธิบายไม่ได้ว่าพระเยซูเป็นพระเจ้า

ข้อที่สอง พระคัมภีร์ไม่เคยพูดถึงพระเจ้าและพระยาห์เวห์ ว่าเป็นสองบุคคลที่แตกต่างกัน แต่บ่อยครั้งพระคัมภีร์จะแยกความแตกต่างของสองบุคคลอย่างชัดเจนระหว่างพระเจ้ากับพระคริสต์ ดังที่ได้เห็นในข้อต่างๆ เช่น 1 ทิโมธี 5:21 (“ต่อพระพักตร์พระเจ้าและต่อพระเยซูคริสต์”)¹⁵ และนำประหลาดใจที่สุดใน 1 โครินธ์ 11:3 (“พระเจ้าเป็นศีรษะของพระคริสต์”)¹⁶ ดู 1 โครินธ์ 8:6¹⁷ ด้วย

¹⁰ อพยพ 5:1 โมเสสกับอาโรนพากันเข้าเฝ้าฟาโรห์ ทูลว่า “พระยาห์เวห์ พระเจ้าของอิสราเอลตรัสตั้งนี้ว่า ‘จงปล่อยประชากรของเราไป เพื่อพวกเขาจะได้ฉลองเทศกาลเลี้ยงให้เกียรติเราในถิ่นทุรกันดาร’”

¹¹ อพยพ 6:7 เราจะรับพวกเจ้าเป็นประชากรของเรา และเราจะเป็นพระเจ้าของพวกเจ้า พวกเจ้าจะรู้ว่า เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของพวกเจ้า ผู้ นำพวกเจ้าให้พ้นจากงานหนักที่คนอียิปต์เกณฑ์ให้ทำ

¹² อพยพ 8:10 โมเสสทูลว่า “จะเป็นไปตามพระดำรัสเพื่อฝ่าพระบาทจะได้ทราบว่าไม่มีใครเหมือนพระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกข้าพระบาท”

¹³ อพยพ 34:6 แล้วพระยาห์เวห์เสด็จผ่านไปข้างหน้าท่าน ตรัสว่า “พระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์ เป็นพระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณาและพระคุณ พระองค์กรุณา ทรงบริบูรณ์ด้วยความรักมั่นคง และความสัตย์จริง”

¹⁴ BibleWorks

¹⁵ 1 ทิโมธี 5:21 ข้าพเจ้ากำชับท่านต่อพระพักตร์พระเจ้า และต่อพระเยซูคริสต์ และต่อเหล่าทูตสวรรค์ ที่ทรงเลือกสรรไว้แล้วนั้น ให้ท่านรักษา ข้อความเหล่านี้ไว้โดยไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด (ฉบับไทยคิงเจมส์)

¹⁶ 1 โครินธ์ 11:3 แต่ขอให้ท่านตระหนักว่าพระคริสต์ทรงเป็นศีรษะของชายทุกคนและชายเป็นศีรษะของหญิง และพระเจ้าทรงเป็นศีรษะของพระคริสต์ (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

ข้อที่สาม พระยาห์เวห์ทรงประกาศความเป็นพระเจ้าของพระองค์แต่ผู้เดียวในอิสยาห์ 45:5 ว่า “เราคือยาห์เวห์ ไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด”¹⁸ ซึ่งสอดคล้องกับความจริงที่ว่าพระบิดาเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท่งค์เดียว” (ยอห์น 17:3)¹⁹ ดังนั้นพระยาห์เวห์จึงเป็นพระบิดา ไม่ใช่พระบุตร

การไม่มีสมการที่ พระเยซู = พระเจ้า อยู่เลยในพระคัมภีร์นั้น ควรจะถูกนำมาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน โดยผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหลาย การค้นหาความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในพระคัมภีร์ เป็นเหมือนการพยายามเค้นน้ำออกจากหินในทะเลทราย พระคัมภีร์ซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีชีวิตของพระเจ้านั้น ไม่ได้ให้สิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการมากที่สุด ความเย็บสนิทของพระคัมภีร์เกี่ยวกับการเป็นพระเจ้าของพระเยซูเป็นเหตุผลอย่างมากที่ทำให้โบรอัน เจ โรท์ มีความพยายามมากกว่าปกติที่จะค้นพระคัมภีร์เพื่อหาข้ออ้างอิงถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* และโรท์ก็สรุปได้แต่เพียงว่า ยอห์น 20:28 เป็นเพียงข้อเดียวในพระคัมภีร์ใหม่ที่กล่าวถึงด้วยความมั่นใจเต็มที่ว่า พระเยซูทรงเป็น *theos* (“พระเจ้า”)

เราตีความหมายของคำว่า “ชัดเจน” ไปไหม?

ถึงกระนั้นแม้แต่ยอห์น 20:28 ก็ยังไม่มีอ้างอิงที่ชัดเจน ถึงพระเยซูว่าเป็นพระเจ้า อย่างดีที่สุด เราก็ได้ตีความหมายที่เป็นไปได้จากโรมัส แต่นั่นอาจไม่มีอะไรได้มากไปกว่าการอุทานด้วยความประหลาดใจเมื่อเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นขึ้นจากความตาย ความจริงแล้วคู่มืออธิบายพระคัมภีร์มากมายของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้คำตรงกันว่า “อุทาน” เพื่ออธิบายคำพูดด้วยความประหลาดใจของโรมัสว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ และพระเจ้าของข้าพระองค์!” ที่ได้เห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นขึ้นจากความตาย ความคลุมเครือของข้อนี้เกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระเยซูทวนใจผมมากในช่วงฤดูร้อนปี 1983 เมื่อผมกำลังสอนชั้นศึกษาพระคัมภีร์วันอาทิตย์สำหรับผู้ใหญ่ในเมืองออตตาวา ประเทศแคนาดา ขณะเมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

ดูเหมือนว่าบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้ตีความหมายของคำว่า “ชัดเจน” คำกล่าวอย่างชัดเจนจากพระเยซูจะเป็นแบบนี้ว่า “ถูกแล้วโรมัส เราเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่าน และพระเจ้าของท่าน”

เพื่อให้เข้าใจความหมายที่เห็นได้ชัดของ “ชัดเจน” ผมขอถามคำถามง่ายๆว่า ทำไมคริสเตียนทั้งหลายจึงไม่ได้แย้งความเป็นพระเจ้าของพระบิดา? นั่นเป็นเพราะพระคัมภีร์ระบุไว้อย่างชัดเจนซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า “สันติสุขซึ่งมาจากพระเจ้าพระบิดาของเราทั้งหลาย” (โรม 1:7)²⁰ “พระเจ้าและพระบิดาของ

¹⁷ 1 โครินธ์ 8:6 แต่สำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว

¹⁸ ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย, ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลอิสยาห์ 45:5 ว่า “เราคือยาห์เวห์ และไม่มีผู้อื่นอีก นอกจากเรา ไม่มีพระเจ้า” (ผู้แปล)

¹⁹ ยอห์น 17:1, 3 ข้าแต่พระบิดา..และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท่งค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา

²⁰ โรม 1:7 ขอพระคุณและสันติสุขซึ่งมาจากพระเจ้าพระบิดาของเราทั้งหลาย และจากพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้า จงดาราอยู่กับพวกท่านเถิด

พระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา” (โรม 15:6)²¹ “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา” (1 โครินธ์ 8:6)²² เป็นต้น แต่คุณจะพบคำกล่าวเช่นว่า “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระเยซูคริสต์” ได้ที่ไหน? ไม่มีถ้อยคำที่ชัดเจนเลยสักครั้งในพระคัมภีร์ที่เชื่อมกับความเชื่อว่าเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ แม้แต่ในยอห์น 20:28

เป็นสิ่งสำคัญที่เราจะเรียกร้องความชัดเจนมากที่สุดจากบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเกี่ยวกับยอห์น 20:28 ด้วยเหตุผลง่าย ๆ ตามที่ไรท์กล่าวไว้ว่า ข้อนี้เป็นข้อเดียวในพระคัมภีร์ที่เรียกพระเยซูว่า *theos* ด้วยความมั่นใจเต็มที่ ถึงกระนั้นไรท์ก็ต้องการใช้ช้อยกเว้นข้อเดียวนี้ (ซึ่งไม่ชัดเจนด้วยซ้ำ) เพื่อล้มล้างการขังน้ำหนักหลักฐานทั้งหมดในพระคัมภีร์ส่วนที่เหลือ! เราต้องจำไว้ว่า ไรท์เองก็ยอมรับว่า “พระเยซูไม่เคยใช้คำว่า *θεός* กับตัวพระองค์เอง” (หน้า 230) นั่นเป็นข้อเท็จจริงที่ครอบคลุมทั้งหมดที่มีไปถึงยอห์น 20:28-29

เมื่อเร็ว ๆ นี้ผมเจอหนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อที่น่าสนใจว่า *พระเยซูทรงเป็นพระเจ้าหรือเปล่า?* (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด)²³ ซึ่งริชาร์ด สวินเบอร์น์²⁴ ผู้เป็นนักปรัชญา-นักศาสนศาสตร์คริสเตียนที่มีชื่อเสียงจากออกซ์ฟอร์ด และเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่คัดค้านพระคัมภีร์และหลักคำสอนของคริสตจักรเพื่อเป็นหลักฐานว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า อันที่จริงแล้ว ชื่อที่ย้ายดังกล่าวว่า *พระเยซูเป็นพระเจ้าหรือเปล่า?* อาจถูกแต่งขึ้นได้โดยนักวิชาการที่เชื่อในตรีเอกานุภาพด้วยซ้ำนั้น แสดงให้เห็นว่าพระคัมภีร์อาจมีหลักฐานเพียงเล็กน้อย หรือหลักฐานอาจเป็นศูนย์กับความเชื่อว่าเป็นพระเจ้าของพระเยซู

สวินเบอร์น์ให้แง่คิดในทางปรัชญาและลึกลับเกี่ยวกับคริสตจักรและความเชื่อของคริสตจักร แต่ไม่ได้ให้ข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนจากพระคัมภีร์ว่าพระเยซูคือพระเจ้า ส่วนใหญ่แล้วเขาพบหลักฐานที่อ่อนและอ้อม ๆ เช่นว่า พระเจ้าทำให้พระเยซูเป็นขึ้นจากความตาย ความจริงแล้ว สวินเบอร์น์พบหลักฐานความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในความเชื่อทางประวัติศาสตร์ของคริสตจักรมากกว่าในพระคัมภีร์

ในบทสุดท้ายที่ชื่อ “บทสรุปสุดท้าย” สวินเบอร์น์แสดงความไม่มั่นใจอย่างระวังเมื่อเขากล่าวว่า “มันเป็นไปได้มากที่ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า” อะไรวะ? แค่ “เป็นไปได้มาก” เท่านั้นหรือ? ในฐานะที่เป็นนักวิชาการที่มีความรับผิดชอบ เขาจึงไม่แสดงระดับของความมั่นใจที่ไม่ได้รับการรับรองจากข้อมูลในพระคัมภีร์ อีกสองหน้าถัดมา เขายอมรับว่าข้อความบางข้อความของพระคัมภีร์ใหม่ “ปฏิเสธหลักคำสอนนี้” เกี่ยวกับ “ความเป็นพระเจ้าของพระเยซู” ในหน้าถัดไปเขาพูดว่า “ไม่อาจโต้แย้งได้ว่าพระเยซูไม่ได้สอนหลักคำสอนนี้” เกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ นี่เป็นข้อยอมรับจริง ๆ จากผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพผู้มีความรู้มาก

โรเบิร์ตสัน แมคควิลกิน²⁵ ซึ่งเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มุ่งมั่นอีกคนหนึ่ง ในงานเขียนที่ละเอียดของเขาเรื่อง *ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้พระคัมภีร์*²⁶ ได้ให้คำแนะนำที่ดี ซึ่งจำเป็นรับด่วนในโลกของผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิกอลปัจจุบันนี้ ในหนังสือของเขาบทที่ 16 ในหัวข้อว่า “ยึดหลักคำสอนในพระคัมภีร์เพียง

²¹ โรม 15:6 เพื่อท่านทั้งหลายจะได้ถวายพระเกียรติสิริแด่พระเจ้าด้วยปากและใจเดียวกัน พระองค์คือพระเจ้าและพระบิดาของพระเยซูคริสต์เจ้าของเรา (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

²² 1 โครินธ์ 8:6 สำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว ทุกสิ่งเกิดมาโดยพระองค์และเราก็คือพระองค์โดยพระองค์

²³ *Was Jesus God?* (Oxford University Press)

²⁴ Richard Swinburne

²⁵ Robertson McQuilkin

²⁶ *Understanding and Applying the Bible*

อย่างเดียวกัน” แมคควิลคิน ซึ่งเป็นผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิคอล เตือนผู้อ่านไม่ให้ยึดหลักคำสอนที่ข้อสรุป แต่ให้ยึดคำสอนที่ชัดเจนจากพระคัมภีร์ เขาเดินหน้าทันทีที่จะยกเพียงตัวอย่างเดียวกันของข้อสรุปดังกล่าวว่า “ความจริงแล้ว หลักคำสอนในตรีเอกานุภาพคือข้อสรุปดังกล่าว แต่วิธีการที่ให้ทั้งสามพระองค์สัมพันธ์กันมากที่สุดนั้น ไม่ได้เปิดเผยไว้ในพระคัมภีร์ และดังนั้นทฤษฎีของเราที่ให้พระองค์ทั้งสามสัมพันธ์กัน จึงควรถือว่ายังไม่แน่นอน”

พวกคุณส่วนใหญ่ที่อยู่ในการประชุมนี้คงจะได้อ่านหนังสือ *พระเยซูไม่ได้เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ: การเรียกให้กลับไปสู่หลักข้อเชื่อของพระเยซู*²⁷ ของเซอร์แอนโทนี บัซซาร์ด²⁸ บทที่ 4 ของหนังสือเล่มนี้ในหัวข้อ “การดิ้นรนอย่างมากของบรรดานักวิชาการเพื่อค้นหาพระเจ้าตรีเอกภาพในพระคัมภีร์” มีการยอมรับอย่างเปิดเผยโดยบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียง ซึ่งดิ้นรนเพื่ออธิบายถึงข้ออ้างอิงของพระคัมภีร์ที่มีไม่เพียงพอที่จะอ้างว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า

เนื่องจากพระคัมภีร์ไม่ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ในที่สุดแล้ว ความเชื่อในตรีเอกานุภาพจึงเป็นหลักคำสอนที่สร้างขึ้นบนการโต้แย้งโดยไม่มีหลักฐาน เป็นข้อสรุปที่อ่อนน้าหนัก มีการเปรียบเทียบที่คลุมเครือ มีการรวมหลายบุคคลให้เป็นคนเดียวกัน มีการแปลคำบุพพทของภาษากรีกที่ผิดใช้ความล้าลึกและคำสอนสืบทอดเป็นทางเลือกสุดท้าย มีการกลับการใช้คำในพระคัมภีร์ (เช่น การเปลี่ยน “พระบุตรของพระเจ้า” ที่มีในพระคัมภีร์ให้เป็น “พระเจ้าพระบุตร” ที่ไม่มีในพระคัมภีร์) และการใช้แนวคิดเชิงปรัชญาอย่างมาก (เช่น *มีแก่นแท้เดียวกัน*,²⁹ คำที่เริ่มต้นมาจากความเชื่อแบบนอสติก ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้นำมาใช้ในการทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคล แต่เป็นแก่นสาร)

ประเด็นที่ 5 ถ้าพระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” จริง ๆ ในยอห์น 20:28 ข้อนี้ก็จะสนับสนุนความเชื่อแบบโมดาลิสซึมไม่ได้สนับสนุนความเชื่อ ในตรีเอกานุภาพ

ยอห์น 20:28 มีความซับซ้อนซึ่งเป็นที่รู้จักในงานวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ ในตัวบทภาษากรีกของยอห์น 20:28 นั้นโรมัสไม่เพียงแค่พูดว่า “พระเจ้า” (*theos*) แต่เป็น “พระเจ้าผู้นั้น” (*ho theos*) โดยมีคำนำหน้านาม *ho (the)* ด้วย ความจริงที่สำคัญนี้จะไม่พบในการแปลพระคัมภีร์ของฉบับภาษาอังกฤษ

การปรากฏของคำนำหน้านาม “the” ในยอห์น 20:28 ทำให้คำเรียก “พระเจ้าผู้นั้น” (“the God”) ชัดเจนเกินกว่าที่จะนำไปใช้กับพระเยซู เพราะมันจะทำให้การยืนยันของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ว่าพระเยซูทรงมีแก่นแท้ของพระเจ้าร่วมกับพระบิดานั้นอ่อนลงไปเลย เราต้องจำไว้ว่าบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ได้แย้งว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าในยอห์น 1:1 ได้เน้นว่า “พระเจ้า” ใน “พระวาทจะเป็นพระเจ้า” นั้นไม่มีคำนำหน้านามหน้าคำว่าพระเจ้า³⁰ (“the Word was God”)

²⁷ *Jesus Was Not a Trinitarian: A Call to Return to the Creed of Jesus*

²⁸ Sir Anthony F. Buzzard

²⁹ homoousios

³⁰ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนใหญ่มองว่า “พระเจ้า (ผู้นั้น)” (*ho theos*, ด้วยคำนำหน้านาม *ho*) ชัดเจนเกินกว่าที่จะนำมาใช้กับพระคริสต์ เพราะมันทำให้หลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปเลย มาร์คัส ดอดส์ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียงกล่าวไว้ว่า “หลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพของคริสเตียน เป็นความพยายามก่อนสิ่งใดอื่นที่จะแสดงให้เห็นว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้า (*theos*) แต่ใน

ปัญหาจะยิ่งลึกซึ้งขึ้น เพราะถ้าพระเยซูเป็น “พระเจ้า” สิ่งนี้จะตัดโอกาสพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า ตามที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียง³¹ ต่างยอมรับ

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวอ้างว่ายอห์น 20:28 เทียบพระเยซูให้เท่ากับ *theos* นั้นเป็นปัญหา เพราะนั่นจะทำให้พระเยซูเป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” (“the God”) ไม่ใช่เป็นแค่ “พระเจ้า” (“God”) และจะนำไปสู่หนึ่งในสองความเป็นไปได้ ทั้งสองความเป็นไปได้ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพรังเกียจ

ความเป็นไปได้อย่างหนึ่งก็คือว่า พระเยซูทรงเป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” ที่จะตัดโอกาสพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า (คำกล่าวที่หมิ่นประมาทแม้แต่กับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ) ความเป็นไปได้อีกอย่างหนึ่ง คือการปกป้องความเป็นพระเจ้าของพระบิดาก็คือให้ พระเยซู = พระบิดา แต่นี่จะเป็นข้อผิดพลาดของความเชื่อแบบโมดาลิส ซึมและซาเบลเลียนิสซึม³²

สิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมองหาพระเยซูในยอห์น 20:28 นั้น ไม่ใช่ที่เป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” แต่เป็น “พระเจ้า” (ความแตกต่างที่มีความสำคัญต่อการตีความของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจากยอห์น 1:1) ผู้คัดลอกต้นฉบับโบราณบางคนได้ตระหนักว่ายอห์น 20:28 ทำให้เกิดปัญหากับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ดังนั้นพวกเขาจึงได้ “แก้ไข” โดยการลบคำนำหน้านาม “the” ออกจาก “the God” ในข้อนี้ อีกทั้งในข้ออื่นๆ ที่มีปัญหาทางศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์ที่คล้าย ๆ กันนี้

บาร์ต ดี แอร์แมน³³ เป็นหนึ่งในนักวิจารณ์ตัวบทพระคัมภีร์ใหม่ชั้นนำของโลก และสิ่งนี้เป็นที่ยอมรับแม้กระทั่งจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยรวมทั้งตัวผม กับความคิดทางลบของเขาเกี่ยวกับสถานะของต้นฉบับต่างๆ ของพระคัมภีร์ใหม่³⁴ ในงานเขียนที่สำคัญของเขาเรื่อง *การใช้คำผิดในพระคัมภีร์ของความเชื่อแบบดั้งเดิม*³⁵ แอร์แมนอธิบายการที่ผู้คัดลอกในสมัยแรกๆ บางคนได้ลบคำ “the” ที่เป็นปัญหาออกจาก “the God” (*ho theos*) ในยอห์น 20:28 ไว้ว่า

อีกข้อความหนึ่งที่สามารถใช้ชี้แนะว่าพระคริสต์พระองค์เองทรงเป็น “พระเจ้า” (เช่น *ho theos* พร้อมคำนำหน้านาม) ปรากฏอยู่ในท้ายพระกิตติคุณเล่มที่สี่ และเราไม่ควรแปลกใจที่พบตรงนี้อีกครั้งว่า บรรดาผู้คัดลอกได้แก้ไขตัวบท เมื่อเห็นพระเยซูที่ฟื้นคืนพระชนม์ โธมัสได้กล่าวว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ และพระเจ้าของข้าพระองค์” (*ho theos mou*) ข้อความนี้ได้สร้างปัญหาให้กับบรรดาผู้แปล

อีกแห่งหนึ่งที่ไม่ใช่พระเจ้า (*ho theos*) นั่นก็คือ ไม่ใช่เป็นพระเจ้าที่สมบูรณ์ในพระเจ้าเดี่ยวนั้น” (*พระคัมภีร์ภาษากรีกของผู้อธิบายความ, ทับศัพท์คำกรีก*)

³¹ ตัวอย่างเช่น ซี เค แบร์ริทท์ นักวิชาการผู้โด่งดังที่เชื่อในตรีเอกานุภาพ ในข้อคิดเห็นของเขาเกี่ยวกับยอห์น 1:1 กล่าวว่า “การไม่มีคำนำหน้านามบ่งชี้ว่าพระวาหะนั้นเป็นพระเจ้า แต่ไม่ได้เป็นผู้ที่เป็นความจริงเพียงผู้เดียว คือถ้า $\acute{o}\theta\epsilon\acute{o}\varsigma$ [*ho theos* พระเจ้าผู้หนึ่ง] ได้ถูกเขียนไว้ มันก็คงเป็นที่เข้าใจว่า ไม่มีพระเจ้าที่ดำรงอยู่นอกจากพระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพ [กล่าวคือ มันจะทำให้เข้าใจว่ามีเพียงพระคริสต์เท่านั้นที่เป็นพระเจ้า ไม่ใช่พระบิดาที่เป็นพระเจ้า]” (*พระกิตติคุณตามคำของเซนต์ ยอห์น, คำอธิบายของผมเพิ่มอยู่ในวงเล็บ*)

³² โมดาลิสซึม หรือที่เรียกว่าซาเบลเลียนิสซึม กล่าวว่าในประวัติศาสตร์ของความรอดนั้น พระเจ้าถูกสำแดงแก่บรรดาผู้เชื่อจากหนึ่งในสามสถานะ คือพระบิดา พระบุตร และวิญญาณ นี่เป็นสามสถานะของพระเจ้าองค์เดียวซึ่งคล้ายกับความเป็นจริงที่ว่า H₂O สามารถเป็นของเหลว น้ำแข็ง หรือไอน้ำ

³³ Bart D. Ehrman

³⁴ ตัวอย่างเช่น ดาเนียล บี วอลเลซ ในหนังสือที่ผมได้อ้างถึง ก็ยอมรับว่าแอร์แมนเป็น “นักวิชาการที่น่าเชื่อถือและไม่มีข้อบกพร่องในการวิจารณ์ตัวบท” ที่จริงแอร์แมนถูกเลือกจากบรูซ เอ็ม เมทซ์เกอร์ ซึ่งเป็นนักวิชาการที่สอดคล้องเกี่ยวกับต้นฉบับพระคัมภีร์ ให้จัดทำ *ตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4, ผลงานชิ้นเยี่ยมของเมทซ์เกอร์*

³⁵ ชื่อเต็ม, *การใช้คำผิดในพระคัมภีร์ของความเชื่อแบบดั้งเดิม: ผลของความขัดแย้งในสมัยแรกเกี่ยวกับตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่* (ฉบับแก้ไข 2011, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา; ธีโอดอร์ แห่งม็อบเซสเตีย³⁶ แย้งว่าคำพูดนั้นไม่ได้พูดกับพระเยซูโดยตรง แต่เปล่งออกมาในการสรรเสริญพระเจ้าพระบิดา บรรดาผู้อธิบายพระคัมภีร์สมัยใหม่ก็พบว่ามีปัญหาในการใช้ถ้อยคำเพราะไม่เหมือนคำกล่าวของยอห์น 1:1 ที่พระวาหะเป็น *theos* (โดยไม่มีคำนำหน้านาม) ตรงนี้พระเยซูถูกขนานนามชัดเจนว่า *ho theos* เราจะหลีกเลี่ยงข้อสรุปจากการเรียกขานแบบนี้ที่พระองค์ [พระเยซู] ทรงเป็น “พระเจ้า” เดียวและเพียงองค์เดียวได้อย่างไร? ผู้คัดลอกหลายคนของคริสตจักรในยุคแรกจัดการเรื่องนี้โดยเชื่อมโยงวาทะกับสิ่งที่สามารถจะถูกทำให้ตีความว่าเป็นผู้ต่อต้านความเชื่อที่ว่าพระบิดาทรงทรมานเหมือนกับพระบุตร³⁷ [นั่นคือ ผู้ต่อต้านโมดาลิสต์] การใช้คำผิด: สิ่งที่มีอยู่ก่อนโคเด็กซ์เบซี³⁸ และต้นฉบับอื่นๆ ของพระกิตติคุณต่างก็เว้นคำนำหน้านาม พระเยซูทรงเป็นพระเจ้า แต่พระองค์เองไม่ได้เป็น “พระเจ้า” องค์เดียว (หน้า 311-312, เว้นเชิงอรรถ, ทับศัพท์ภาษากรีก)³⁹

ประเด็นที่ 6 พระเยซูไม่ได้รับการนมัสการในพระคัมภีร์ใหม่

แม้จะมีปัญหาอย่างมากกับการตีความยอห์น 20:28 ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนใหญ่จะไม่ยอมแพ้กับความเชื่อที่ว่า พระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 20:28 ในกรณีเช่นนั้น เราก็ควรจะขยายการตรวจสอบของเราให้กว้างขึ้นโดยรวมคำถามที่สำคัญว่า พระเยซูทรงได้รับการนมัสการว่าเป็นพระเจ้าในพระคัมภีร์ใหม่จริงหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องจริงที่พระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 20:28 เราก็คงคาดหวังว่าพระเยซูจะต้องทรงได้รับการนมัสการแล้วนมัสการอีกในพระคัมภีร์ใหม่ ในกิจการ ในจดหมายของเปาโล ในจดหมายของยอห์น ในวิวรณ์ ครึ่งแล้วครึ่งเล่าไปเรื่อย ๆ

แต่ที่เราจะได้เห็นคำตอบที่ชัดเจนจากข้อมูลในพระคัมภีร์ก็คือ “เปล่าเลย พระเยซูไม่ได้รับการนมัสการในพระคัมภีร์ใหม่ แต่กลับตรงกันข้ามว่า พระองค์ทรงสอนเราให้นมัสการพระบิดา” สิ่งนี้จะนำเราไปสู่บทต่อไป

³⁶ Theodore of Mopsuestia

³⁷ anti-Patristicist

³⁸ หนังสือโบราณที่เขียนด้วยลายมือ

³⁹ แอร์แมนได้ให้อีกสองกรณีที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการใช้คำของพระคัมภีร์อย่างผิด ๆ กรณีแรกอยู่ในมาระโก 2:7 ที่พวกฟาริสีพูดว่า “ใครจะยกบาปได้ นอกจากพระเจ้าองค์เดียว” บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคแรกต้องการจะพูดว่า “พระเจ้า” ในข้อนี้หมายถึงพระเยซู แต่ความยุ่งยากสำหรับพวกเขาก็คือตัวบทในภาษากรีกมี “the God” แทนที่จะเป็น “God” ดังนั้นโคเด็กซ์เบซีในสมัยแรก จึงเปลี่ยนข้อความ “โดยเว้นคำ *eis* ที่เน้น ตอนนั้นโดยนัยแล้ว พระคริสต์ยังคงเป็นพระเจ้า แต่พระองค์ก็ไม่ได้เป็นตัวของพระบิดาเอง” (คำในเครื่องหมายคำพูดเป็นของแอร์แมน) อีกกรณีหนึ่งอยู่ในมาระโก 12:26 ที่พระเยซูพูดถึงคำตรัสของพระเจ้าที่พูดกับโมเสสจากพุ่มไม้ที่มีไฟลุกโชนว่า “เราเป็นพระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ” บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยืนยันกรณว่าผู้ที่พูดคำเหล่านี้กับโมเสสนั้นก็คือพระคริสต์ที่ดำรงอยู่ก่อนจะบังเกิด แต่ก็มีปัญหาอีกสำหรับพวกเขา คือว่าตัวบทภาษากรีกของมาระโก 12:26 มี “the God” แทนที่จะเป็น “God” (“the God of Abraham”) ไม่น่าแปลกใจเลยที่หลายต้นฉบับได้ลบ “คำนำหน้านามในข้อความนี้ เพื่อให้ชื่อของพระเจ้าระบุตัวพระองค์เองว่าเป็น *theos* (God) แต่ไม่ใช่ *ho theos* (the God)” (แอร์แมน)